

Forslag

til

Lov om ændring af postloven.

Fremsat den 19. november 1970 af *ministeren for offentlige arbejder.*

§ 1.

I postloven, jfr. lovbekendtgørelse nr. 312 af 14. august 1963, som ændret ved lov nr. 121 af 3. april 1965 og lov nr. 212 af 3. juni 1967, foretages følgende ændringer:

1. § 1 a. affattes således:

„a. Brevforsendelser, hvortil henregnes breve, postkort, tryksager og blindeforsendelser, når de er forsynet med adresse. Breve og tryksager må ikke veje over 1 kg., og blindeforsendelser må ikke veje over 7 kg.“

2. I § 1 c ændres „anbefalede“ til „rekommanderede“ (3 steder).

Tilsvarende ændring foretages i § 15.III., stk. 1, § 15.IV. (2 steder), § 18.a., stk. 1, § 21.a., stk. 3, og § 21.b.5.; i § 22.c., stk. 1, ændres „anbefalet“ til „rekommanderet“.

3. I § 1.d. sættes punktum efter „indholdet“ i linie 5, og resten af stykket udgår.

4. § 2 affattes således:

„§ 2. Postvæsenet er bemyndiget til at overtage andre med dets virksomhed forenelige forretninger, såsom postgiro, forsikring af postforsendelser ud over den angivne værdi, udstedelse af postkreditiver og identitetskort, omdeling af postforsendelser, som ikke er forsynet med adresse, befordring af rejsende og gods og bestyrelse af færgesteder. De nærmere bestemmelser, herunder taksterne, fastsættes af ministeren for offentlige arbejder.“

5. § 4 affattes således:

„§ 4. a. Postbesørgelsen omfatter dels
Min. f. off. arb. G. P. T. j. III 1970 nr. 7253.

befordring af forsendelser mellem posthusene, dels omdeling af forsendelser samt brevforsendelsers indsamling ved brevkasser.

b. Ministeren for offentlige arbejder er bemyndiget til

1. at fastsætte bestemmelser om opstilling af husbrevkasseanlæg i stueetagen i nybygninger med flere end tre afleveringssteder (husstande, kontorer m. v.) i hver opgang,
2. at fastsætte bestemmelser om opstilling af brevkasser (bestemt for aflevering af brevpost m. v.) ved indgangen til den enkelte parcel ved nyopførte villaer og rækkehuse,
3. at fastsætte bestemmelser om opstilling af centralt placerede brevkasseanlæg i fritidshusområder med nyopførte fritidshuse, samt om opstilling af brevkasser ved indgangen til den enkelte parcel med nyopført fritidshus,
4. at fastsætte visse begrænsninger med hensyn til omdelingen i landdistriktet, samt til i øvrigt at give de nærmere regler for postbesørgelsens omfang og udførelse.

c. I forskrifter, der udfærdiges i henhold til litra b, nr. 1-3, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Ministeren kan endvidere i de forskrifter, der er udfærdiget i henhold til litra b, nr. 2 og 3, undtage husstande, som ikke opfylder bestemmelserne om opstilling af brevkasser ved parcens indgang, fra den direkte omdeling af post.

6. I § 5.a.3. ændres „brevkort“ til „postkort“.

Tilsvarende ændring foretages i § 15.I.c., stk. 1, § 15.XVIII, stk. 2., § 19.d., § 19. e., § 19.f., stk. 1, og § 30., stk. 1.

7. § 15.I.a. affattes således:

„I. a. For frankerede brevforsendelser:

1. Breve:	øre
Af vægt 20 g og derunder	60
- - - over 20 g og indtil 100 g	80
- - - 100 g - - 250 g	120
- - - 250 g - - 500 g	200
- - - 500 g - - 1 kg	300

2. Postkort 50

3. Tryksager:

Af vægt 20 g og derunder	30
- - - over 20 g og indtil 100 g	50
- - - 100 g - - 250 g	80
- - - 250 g - - 500 g	150
- - - 500 g - - 1 kg	200

4. For blindeforsendelser fastsættes taksten af ministeren for offentlige arbejder.

5. Ministeren for offentlige arbejder er bemyndiget til for breve og tryksager af første vægtsats at fastsætte en særlig porto, såfremt forsendelserne ikke opfylder nærmere af ministeren fastsatte bestemmelser for postale normalforsendelser. Den særlige porto må dog ikke overstige portoen for en tilsvarende forsendelse af anden vægtsats.“

8. § 15.I.c., stk. 2, affattes således:

„Ufrankerede eller delvis frankerede tryksager modtages ikke til postbesørgelse.“

9. Som § 15, II.e. indsættes:

„II.e. For pakker til og fra Færøerne fastsættes taksten af ministeren for offentlige arbejder.“

10. I § 15. VIII.b., ændres „(§ 15.I.a.4.)“ til „(§ 15.I.a.3.)“

11. I § 15. VIII.e., ændres „postbestyrelsen“ til „poststyrelsen“.

12. § 16.a. affattes således:

„16. a. Forsendelser, som i henhold til

de gældende internationale konventioner og overenskomster besørges portofrit i den internationale posttjeneste, besørges også portofrit i den indenrigske posttjeneste. Endvidere kan besørgelsen af forsendelser i tjenstligt anliggende til, fra eller mellem postale myndigheder efter ministeren for offentlige arbejders bestemmelse ske portofrit, og ministeren kan fastsætte portofrihed for blindeforsendelser.“

13. § 19.g. affattes således:

„g. Indehavere af dertil egnede detailforretninger, der ønsker at have udsalg i stykkevis af de almindeligst anvendte frigørelsesmidler og forpligter sig til for et vist længere tidsrum at have disse til salg for publikum i hele den tid, hvori forretningen er åben, modtager ved køb af frimærker i hele ark eller postkort i hele bundter til sådant videresalg en af ministeren for offentlige arbejder fastsat rabat, der dog ikke må overstige 3 pct. af frimærkernes pålydende værdi.

De nærmere bestemmelser fastsættes af ministeren for offentlige arbejder.“

14. § 22.a. affattes således:

„§ 22. a. Er en rekommanderet brevforsendelse bortkommet, medens forsendelsen var i postvæsenets værg, ydes en godtgørelse af 100 kr. Er forsendelsen, medens den var i postvæsenets værg, blevet beskadiget, eller er indholdet helt eller delvis gået tabt, erstatter postvæsenet, når nærmere af poststyrelsen fastsatte betingelser foreligger, skaden, dog ikke ud over 100 kr. For rekommanderede pakker gives erstatning som nævnt under c.“

15. I § 22.b., stk. 1, ændres „500 kr.“ til „750 kr.“.

16. I § 22.f., stk. 1, ændres „75 kr.“ til „100 kr.“.

17. I § 30, stk. 2, ændres „postkonto (postgiro)“ til „postgirokonto“.

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. juli 1971.

Bemærkninger til forslaget.

Almindelige bemærkninger.

På verdenspostkongressen i Tokyo i 1969 blev der vedtaget en del ændringer i bestemmelserne for den internationale posttjeneste, hvilke ændringer træder i kraft den 1. juli 1971, bortset fra enkelte, hvis ikrafttræden er udskudt til den 1. oktober 1973. Af bl. a. praktiske grunde bør der som hidtil søges tilvejebragt den størst mulige overensstemmelse mellem bestemmelserne for den internationale og den indenlandske posttjeneste, hvilket gør det nødvendigt, at der foretages ændringer i postloven.

Blandt de med virkning fra 1. juli 1971 vedtagne ændringer er en ændring af takseringsmåden for brevforsendelser til udlandet. Disse er hidtil blevet takseret pr. 20 g (breve) eller pr. 50 g (tryksager m.v.) af hele vægten, medens der i den nye konvention er indført vægtsatser efter samme princip som her i landet. Da der internationalt anvendes en mere graderet skala end den nu i indlandet anvendte, og der af praktiske grunde må tilstræbes anvendt samme vægtsatser for sendelser til indlandet og til udlandet, foreslås den indenlandske vægtskala ændret. Indførelse af flere vægtsatser må ske ved deling af nogle af de nuværende, og da der ikke er grundlag for nedsættelse af takster for berørte vægtsatser, foreslås takstforhøjelser for de tungere sendelser i hver af de delte vægtsatser, idet den hidtil anvendte takst foreslås anvendt for de lettere sendelser i de delte vægtsatser.

Takstforhøjelserne vil medføre et årligt merprovenu på 30 mill. kr., hvorved der er taget hensyn til udgiftsforøgelser, der er en følge af, at erstatningsbeløbene for visse sendelser foreslås forhøjet.

Endvidere vil der ved ændringer af taksterne for sendelser til udlandet som følge af ændrede vægtintervaller fremkomme en årlig merindtægt på ca. 2 mill. kr.

Den samlede årlige merindtægt, 32 mill. kr., vil for finansåret 1971-72 betyde en merindtægt på ca. 24 mill. kr., idet ændringerne foreslås gennemført pr. 1. juli 1971. 32 hhv. 24 mill. kr. udgør 4 pct. hhv. 3 pct. af de budgetterede portointægter for 1971-72.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til nr. 1.

Forsendelsesarten vareprøver afskaffes internationalt, og det indhold, der hidtil har kunnet sendes i vareprøver, vil fremtidig kunne sendes i brevpakker. En tilsvarende ændring foreslås foretaget i indlandet. Forsendelsesarten brevpakker besørgeres i indlandet i henhold til bemyndigelsen i postlovens § 2, hvorefter ministeren fastsætter taksterne og de nærmere vilkår.

Antallet af vareprøver udgør godt 3 mill. stk. årlig svarende til ca. 0,5 pct. af samtlige indenlandske brevforsendelser, og der er således ikke noget stort behov for denne sendelsesart. For brevpakker anvendes én takst uanset vægt. Der påregnes i forbindelse med ændringerne pr. 1. juli 1971 indført en taksering efter vægt også for denne sendelsesart. Ved afskaffelse af vareprøver bortfalder også sendelsesarten blandede sendelser, der er tryksager og vareprøver sendt i én sendelse.

Blindeforsendelser betragtes internationalt som en selvstændig sendelsesart og ikke som tryksager. Betegnelsen „tryksager“ er misvisende for den største del af disse sendelser, der indeholder lydband.

Til nr. 2.

Benævnelsen „anbefalet“ foreslås ændret til „rekommanderet“.

Generaldirektoratet har for nogle år siden i forbindelse med et spørgsmål om indførelse af fællesnordiske posttermer meddelt Dansk Sprognævn, at bl. a. denne benævnelse ved lejlighed ville blive søgt ændret som foreslået.

Det kan oplyses, at Norge og Sverige anvender benævnelsen rekommanderet.

Ud over de under dette nr. nævnte ændringer er benævnelsen endvidere ændret i § 22.a. (nr. 14).

Til nr. 3.

Tjenesteydelsen eftertælling blev afskaffet i 1967.

Til nr. 4.

Forsendelsesarten forretningspapirer og tjenesteydelsen „Bekræftelse af indholdet af postforsendelser“ afskaffedes med udgangen af 1965 hhv. 1969.

Til nr. 5.

I litra a. er optaget den nugældende § 4's første punktum.

I litra b. foreslås givet en bemyndigelse til ministeren for offentlige arbejder til at fastsætte bestemmelser om opstilling af brevkasseanlæg (brevkasser) i nybyggeri. Endvidere er der i litra b. optaget den nugældende § 4's sidste punktum (som nr. 4, og som sidste sætningsled).

Til de i litra b. som nr. 1-3 foreslåede stykker bemærkes følgende:

Til nr. 1. Husbrevkasseanlæg:

Husbrevkasser anvendes i en række europæiske lande, f. eks. Norge, Forbundsrepublikken Tyskland, Schweiz og Østrig. I Norge er opstillingen af sådanne kasser fastsat ved en lov fra 1952. De lande, der helt eller delvis har indført husbrevkas-

ser, kan i større eller mindre omfang påvise besparelser vedrørende omdelingstjenesten.

Besparselsen ved indførelse af husbrevkasser her i landet ville naturligvis blive størst ved en generel indførelse af husbrevkasser i hele boligmassen. Forholdene i de eksisterende etageejendomme vil imidlertid i en del tilfælde frembyde visse vanskeligheder med hensyn til opstilling af husbrevkasseanlæg, og det findes rimeligt, at der i første række gennemføres opstilling af husbrevkasser i nybyggeri, hvor der ved projektering kan tages hensyn hertil.

Ved omdeling til husbrevkasseanlæg i etageejendomme vil det være muligt at spare den del af omdelingstiden, der medgår til brevbererens gang mellem de forskellige etager i forbindelse med aflevering af almindelige brevforsendelser. Besparelserne bliver mindre, såfremt der i ejendommen findes elevator, men ikke så meget mindre, at det ikke findes rimeligt, at husbrevkasseanlæg også opstilles i ejendomme med elevator.

Ved indførelse af husbrevkasseanlæg påregnes den nuværende direkte omdeling af værdiforsendelser og pakker bibeholdt.

Ved en årlig tilgang af nybyggede lejligheder på ca. 18.000 påregnes der at være behov for en årlig forøgelse af antallet af brevberere med ca. 40 mand. Efter at indførelsen af husbrevkasser i nybyggeri er blevet effektiv, anslås det efter et foreløbigt skøn, at tilvæksten i antallet af brevberere kan nedsættes med ca. 10 mand det første år, og derefter hvert af de følgende år yderligere med ca. 10 mand. Andet år vil besparelserne således i alt være ca. 20 mand, tredje år ca. 30 mand osv.

Fordele for postvæsenet ved en indførelse af husbrevkasser vil bestå i de opnåelige besparelser i omdelingstid.

For omdelingspersonalets vedkommende vil fordelene ved husbrevkasseanlæg bestå i, at den fysisk anstrengende omdeling til etager vil blive væsentligt lettere.

For postmodtagerne vil der ikke kunne peges på umiddelbare fordele ved indførelse af husbrevkasseanlæg, da indførelsen ikke generelt vil betyde, at posten afleveres tidligere, idet den samme brevberer må omdele til flere husstande, for at begrænsningen i tilvæksten af arbejdskraft kan opnås.

Postmodtagerne betragter utvivlsomt den nuværende omdelingsform som et stort gode, og der kan for bevægelsehæmmede personer opstå vanskeligheder, når posten skal afhentes i en husbrevkasse.

Det kan heller ikke udelukkes, at sikkerheden for, at posten afleveres til rette modtager, svækkes noget ved aflevering af post i husbrevkasse fremfor i brevindkast.

For postafsenderne vil der lettere opstå tvivl om, hvornår en forsendelse er kommet modtageren i hænde, idet dette vil være afhængig af, om husbrevkassen tømmes daglig af modtageren.

Når der uanset de nævnte ulemper alligevel foreslås en bemyndigelse til at forlange husbrevkasseanlæg opstillet i nybyggeri, skyldes det, at en fastholdelse af det nuværende serviceniveau i omdelingstjenesten med direkte omdeling til adressaterne, med et uændret omfang af nybyggeriet vil medføre et øget behov for personale til udførelse af omdelingstjenesten.

Hvis stigningen i den del af udgifterne, der vedrører postomdelingen, skal begrænses ved en afskaffelse af den direkte omdeling, er det nødvendigt at indføre bestemmelser om husbrevkasseanlæg i nybyggeri i god tid forinden, da sådanne anlæg ikke vil kunne etableres med kort varsel, men må forberedes over længere tid.

Den pågældende bemyndigelse påregnes anvendt straks, idet der dog af hensyn til planlægningen af byggeriet vil blive fastsat en passende frist, på f. eks. et år, således at husbrevkasseanlæg først vil blive et krav i byggeri, for hvilket der gives byggetilladelse den 1. juli 1972 eller senere. De første besparelser som følge af ordningen vil herefter kunne ventes i løbet af 1973-1974.

Til nr. 2. Villabrevkasser:

Der er indledt forsøg med udførelse af postomdelingen i bydistrikter med automobil. En reel besparelse ved en sådan motorisering kan imidlertid kun påregnes opnået, når der i kvarterer med villaer og rækkehuse opstilles brevkasser for aflevering af den almindelige brevpost ved indgangen til hver enkelt parcel. Derved vil omdelingstiden kunne nedsættes med den tid, det ellers tager omdeleren at gå ad havegangen til huset og tilbage igen.

Der vil ligeledes kunne opnås besparelser ved omdeling på anden måde end i automobil i tilfælde af opstilling af de nævnte brevkasser, der i det følgende er benævnt villabrevkasser.

Besparselsen i omdelingsudgifter ved aflevering i villabrevkasser fremfor i brevindkast ved indgangsdøren skønnes ikke at blive mindre pr. husstand end besparelsen ved aflevering af post i husbrevkasser.

Det må endvidere anses for rigtigt at sigte mod et serviceniveau for postomdelingen til etagebebyggelse hhv. til enfamiliehuse (rækkehuse), der ikke afviger væsentligt fra hinanden.

Fordele og ulemperne ved villabrevkasser, svarer i hovedsagen til, hvad der er anført vedrørende husbrevkasser. Der må også i forbindelse med krav om opstilling af villabrevkasser gives beboerne en

passende frist, men besparelsen vil vise sig hurtigere end i forbindelse med husbrevkasser.

Til nr. 3. Fritidshusområder:

Den gennem de senere år stedfundne stigning i antallet af fritidshuse i forbindelse med den til tider herskende mangel på arbejdskraft har givet anledning til betydelige omdelingsmæssige problemer ved de posthuse, i hvis distrikter koncentrationen af fritidshuse er særlig stor.

Hele spørgsmålet om den nuværende og den fremtidige postale service i fritidshusområderne er derfor undersøgt af post- og telegrafvæsenet, og der er udarbejdet et forslag til ændret postomdeling til fritidshusbeboere.

For at kunne påbegynde en ændring i omdelingsformen er en bemyndigelse, som den foreslåede nødvendig, idet en mere rationel og økonomisk tilrettelæggelse af omdelingen nødvendigvis opstilling af centralt placerede brevkasseanlæg i større fritidshusområder, eller — hvor fritidshusene ligger mere spredt — opstilling af brevkasser ved den enkelte parcels indgang.

Undersøgelser har vist, at der vil kunne påregnes en betydelig besparelse i omdelingsudgifterne i disse områder, såfremt den direkte omdeling erstattes af et system som foreslået.

På postvæsenets foranledning har statens byggeforskningsinstituts sommerhusudvalg i sin i 1970 udsendte rapport om planlægningens og udformningens problemer i fritidsområder og sommerbebyggelse medtaget et punkt om postforsyning og stedfortegnelse, hvori det bl. a. er anført:

„Ved planlægningen af området må man endvidere med det lokale postkontor drøfte behovet for arealer, som må reserveres til fri rådighed for postvæsenet til eventuel opstilling af samlede postboks- eller postkasseanlæg, eller f. eks. brevkasser til betjening af fritidshusbeboelse.

Arealerne til disse anlæg er ubetydelige, under 1m² pr. husstand.“

Det må anses for sandsynligt, at også firmaer og private, der foretager omdeling af aviser, reklamer m. v. vil have en interesse i, at der etableres såvel husbrevkasseanlæg som villabrevkasser og indføres

særlige brevkasseordninger i fritidshusområder, idet de pågældende derved vil kunne nedsætte omkostningerne til omdelingen.

I litra c. foreslås der fastsat bestemmelser for, hvilke sanktioner der kan anvendes over for personer, som ikke efterkommer de af ministeren for offentlige arbejder givne bestemmelser om opstilling af den ene eller anden slags brevkasser.

Der foreslås generelt mulighed for ikendelse af bøde, samt i forbindelse med opstilling af kasser ved den enkelte parcel mulighed for efter nærmere af ministeren for offentlige arbejder givne bestemmelser at undtage husstande, der ikke opfylder kravene, fra den direkte omdeling. Dette indebærer, at de pågældende i givet fald selv må forhøre på posthuset, om der foreligger post til dem.

En tilsvarende bestemmelse om undtagelse fra direkte omdeling kan ikke anvendes i forbindelse med krav om opstilling af husbrevkasseanlæg, idet den enkelte husstand, som i givet fald ville blive ramt af sanktionen, ikke i sådanne tilfælde har ansvaret for, om kravet opfyldes.

Til nr. 6.

Benævnelsen „brevkort“ foreslås ændret til „postkort“ med tilsvarende begrundelse som forslaget om ændring af benævnelsen „anbefalet“, jf. bemærkningerne til nr. 2.

Det kan oplyses, at Norge og Sverige anvender benævnelsen postkort.

Ud over de under dette nr. nævnte ændringer er benævnelsen endvidere ændret i § 1.a. (nr. 1), § 15.I.a. (nr. 6) og § 19.g. (nr. 13).

Til nr. 7.

Internationalt vil der i stedet for den taksering pr. 20 eller 50 g, der anvendes nu, blive anvendt vægtsatser efter samme princip som hidtil i indlandet, men med en mere graderet skala — 5 vægtsatser mod 3 i indlandet. Såvel for publikum som for posttjenesten er det en fordel, at der anvendes de samme vægtsatser i indlandet som til udlandet, og at vægtsatserne for breve og tryksager er identiske. De tidligere og de foreslåede vægtsatser fremgår af nedenstående:

Breve		Tryksager	
Nuværende vægtsatser	Foreslåede vægtsatser	Nuværende vægtsatser	Foreslåede vægtsatser
indtil 20 g	uændret	indtil 50 g	indtil 20 g
20-250 g	20-100 g 100-250 g	50-250 g	20-100 g 100-250 g
250-1000 g	250-500 g 500-1000 g	250-1000 g	250-500 g 500-1000 g

Forslaget om at ændre første vægtgrænse for tryksager fra 50 til 20 g skal endvidere ses i forbindelse med indførelsen af begrebet postale normalforsendelser (jf. bemærkningerne nedenfor vedrørende den foreslåede bestemmelse om postale normalforsendelser).

I forbindelse med ændringen af antallet af vægtsatser må der foretages takstændringer for forsendelser indenfor visse vægtintervaller.

Takstnedsættelser for de tunge forsendelser forekommer mindre hensigtsmæssige, dels er besørgelsen af disse forsendelser, der kræver en mere individuel behandling, mere omkostningskrævende end besørgelsen af de lette forsendelser, dels er løn- og prisniveauet siden 3. juli 1967, hvor taksterne for brevforsendelser sidst blev forhøjet, steget væsentligt. Der er derfor i dette forslag i de tilfælde, hvor en vægtsats deles, anvendt den nu gældende takst for den laveste af de nye vægtsatser, medens der for den højeste er fastsat en højere takst.

For tryksagere vedkommende foreslås den tidligere anvendte takst for vægtsatsen 50-250 g anvendt for den foreslåede nye vægtsats 20-100 g.

Det kan oplyses, at taksterne for tunge breve er væsentlig højere i Norge, Sverige og Finland end de nu foreslåede takster her i landet.

Brevkort med betalt svar afskaffes internationalt. Der er ikke behov for at bibeholde forsendelsearten i indlandet, hvorfor den foreslås afskaffet, og taksten slettet.

Ændringen vedrørende blindeforsendelser er af redaktionel karakter, jf. bemærkningerne til nr. 1.

Taksterne for vareprøver og blandede forsendelser udgår, jf. bemærkningerne til nr. 1.

Til den foreslåede bestemmelse om postale normalforsendelser i § 15.I.a.5 bemærkes:

På verdenspostkongressen i 1969 blev der vedtaget særlige regler for, hvilke forsendelser der betragtes som normaliserede forsendelser, samt vedtaget, at der kan fastsættes en særlig porto for forsendelser af første vægtsats, der falder uden for disse regler. Disse bestemmelser træder først i kraft den 1. oktober 1973.

Som postale normalforsendelser betragtes internationalt brevforsendelser, hvis størrelse er mellem et minimumsmål på 90 × 140 mm og et maksimumsmål på 120 × 235 mm, hvis tykkelse ikke overskrider 5 mm, og hvis vægt ikke overskrider 20 g. Forsendelser i kortform skal dog opfylde betingelserne for postkort, herunder ikke være større end 105 × 148 mm.

Disse bestemmelser er vedtaget efter undersøgelser indledt af verdenspostforeningen (UPU) for mere end 10 år siden med henblik på at få nærmere klar-

lagt posttjenestens behov for en større normalisering af konvolutformater samt publikums benyttelse af konvolutter af forskellige størrelser.

Undersøgelserne, som blev gennemført i samarbejde med den internationale standardiseringsorganisation (ISO), resulterede i, at der på verdenspostkongressen i 1964 blev vedtaget en resolution, i hvilken det bl. a. blev fastslået

at det for at opnå den fulde effektivitet i rationaliseringen af den mekaniske og manuelle behandling af brevforsendelser vil være nødvendigt med en normalisering af konvolutformater, og

at en normalisering af formaterne på konvolutter til brevforsendelser af hensyn til de interesserede parter først kan påbegyndes med flere års varsel.

I tilslutning hertil vedtog verdenspostkongressen i 1964 mål, inden for hvilke konvolutter til normalforsendelser burde ligge. Disse mål dannede basis for det forslag herom, der blev vedtaget på verdenspostkongressen i 1969.

Porto for brevforsendelser er hidtil såvel internationalt som i indlandet blevet fastsat alene på grundlag af forsendelsens vægt. Der er således ikke taget hensyn til, at også forsendelsernes format har betydning for, om de er mere eller mindre vanskelige at behandle, hvilket har væsentlig indflydelse på omkostningerne. Bestemmelserne vedrørende postale normalforsendelser tager sigte på for de lette forsendelsers vedkommende at give mulighed for at indføre en sådan taksering efter forsendelsernes format. Spørgsmålet om format har ikke mindst betydning i forbindelse med indførelsen af maskinel behandling af brevforsendelserne, idet der, for at maskinerne kan arbejde så rationelt som muligt, må sættes visse grænser for størrelsen af de forsendelser, de skal kunne behandle. Formatet har dog også væsentlig betydning for den manuelle behandling af brevposten, og der har i mange år ved den manuelle behandling fundet en opdeling sted i „små“ og „store“ forsendelser. Som „små“ forsendelser betragtes de forsendelser, der vil falde inden for rammerne for postale normalforsendelser.

I betragtning af vedtagelsen på verdenspostkongressen og ønskeligheden af, at der søges tilvejebragt ensartethed mellem de indenlandske og de internationale bestemmelser, foreslås der i postloven givet ministeren for offentlige arbejder bemyndigelse til at fastsætte, dels de nærmere regler for postale normalforsendelser, dels en særlig takst for forsendelser af første vægtsats, der ikke opfylder betingelserne for postale normalforsendelser. Bemyndigelsen til at fastsætte en højere takst foreslås, som det er vedtaget internationalt, begrænset til, at

taksten ikke må overstige taksten for en tilsvarende forsendelse af anden vægtsats.

Spørgsmålet om at benytte den nævnte bemyndigelse for indenlandske forsendelser vil bl. a. afhænge af muligheden for at fremme normaliseringen af konvolutformater uden at anvende portodifferentiering, og i hvilket omfang andre lande, herunder de nordiske lande, vil indføre portodifferentiering for forsendelser hhv. til udlandet og til inlandet.

Til nr. 8.

Vareprøver og blandede forsendelser udgår, jfr. bemærkningerne til nr. 1.

Til nr. 9.

Omkostningerne vedrørende befordringen af en pakke til eller fra Færøerne er væsentlig større end omkostningerne ved befordringen af andre indenlandske pakker.

Fra gammel tid har taksterne for pakker til, fra eller inden for Færøerne imidlertid været de almindelige indenrigske, hvorimod taksterne for pakker til Grønland er højere. Siden indførelse af merværdiafgift er forholdet endda det, at der for pakker mellem posthusene i det sydlige Danmark opkræves højere takster end for pakker i forbindelse med Færøerne, idet der i sidstnævnte takster ikke er indregnet merværdiafgift.

Taksterne for postpakker til Færøerne er væsentlig lavere end for tilsvarende stykgodsforsendelser, og for at hindre en af økonomiske grunde uønsket overgang af egentlige stykgodssendinger til postpakker har det i sin tid været nødvendigt at indføre en bestemmelse om, at der til postbesørgelse mellem Færøerne og det øvrige Danmark ikke modtages flere pakker med en samlet vægt af over 20 kg. fra samme afsender til samme adressat med samme skibsforbindelse.

Postbefordringen til og fra Færøerne giver et betydeligt underskud, og det foreslås derfor, at ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til at fastsætte særlige takster for pakker til og fra Færøerne. Herved ville taksterne i lighed med, hvad der gælder for fastsættelsen af taksterne for pakker til Grønland, i højere grad kunne tilpasses omkostningerne. Taksterne for pakker til Grønland fastsættes af regeringen efter bemyndigelse i postlovens § 27. Taksterne for pakker til og fra Færøerne påregnes i givet fald fastsat således, at de kommer til at ligge nogenlunde midt imellem de takster, der opkræves for pakker i det sydlige Danmark (inkl. merværdiafgift), og de takster, der opkræves for pakker til (og fra) Grønland.

Til nr. 10.

Ændring foranlediget af, at taksterne for tryksager i forslaget er flyttet til § 15.I.a.3.

Til nr. 11.

Redaktionel ændring af benævnelse, der er foretaget.

Til nr. 12.

Ændringen af stykkets første punktum er af redaktionel art og tilsigter ikke ændringer i principperne.

Det foreslås, at der gives ministeren for offentlige arbejder bemyndigelse til at fastsætte, i hvilket omfang forsendelser i tjenstligt anliggende til, fra eller mellem postale myndigheder kan besørges portofrit. Hidtil har der i postloven været fastsat portofrihed for sådanne forsendelser mellem postale myndigheder og for forsendelser fra postgirokonto- ret til kontohaverne, medens ministeren for offentlige arbejder har været bemyndiget til at fastsætte portonedsættelse eller portofrihed for breve til postgirokonto- ret samt portofrihed for blindetryksager. I praksis undlader afsenderne ofte at frankere breve til posthusene, hvilket generaldirektoratet ikke finder, der med rimelighed kan gøres indsigelse imod. Endvidere fremstiller postvæsenet en del formularer, der er beregnet til fremsendelse fra posthuset til kunden eller omvendt, og som af praktiske grunde bør kunne postbesørges portofrit. De økonomiske konsekvenser ved denne ændring er uden betydning.

Til nr. 13.

Frimærker fremstilles enten i ark à 50 stk. eller i ark à 100 stk. Da det anses for rimeligt, at der ydes frimærkeforhandlerne rabat ved køb af frimærker i hele ark uanset antallet af mærker i arket, foreslås bestemmelsens formulering ændret, således at der i stedet for køb af et bestemt antal mærker som betingelse for opnåelse af rabat blot skal købes hele ark. Samtidig foreslås en lignende ændring for postkort fra antal stk. til hele bundter.

De foreslåede ændringer er uden økonomisk betydning.

Til nr. 14.

Det foreslås, at erstatningsreglerne for rekommanderede breve udvides til at gælde alle rekommanderede brevfor- sendelser.

I den internationale tjeneste ydes der erstatning for bortkomst af alle rekommanderede brevfor- sendelser, hvilket medfører, at en afsender af f. eks. en rekommanderet tryksag i tilfælde af forsendelsens

bortkomst er dårligere stillet, hvis det drejer sig om en indenlandsk forsendelse, end hvis det drejer sig om en forsendelse til udlandet.

For beskadigelse og indholdsberøvelse ydes der normalt ikke erstatning i den internationale tjeneste. Der er dog inden for den europæiske post- og teleforening (CEPT) vedtaget en rekommandation om ydelse af erstatning for *fuldstændig* beskadigelse eller *fuldstændig* indholdsberøvelse af en rekommanderet brevforsendelse.

Mellem de nordiske lande er der truffet aftale om, at der ydes erstatning for beskadigelse og indholdsberøvelse i forbindelse med rekommanderede *breve*. Denne aftale påregnes dog efter en igangværende revision af den nordiske postoverenskomst, at blive udvidet til at gælde rekommanderede *brevforsendelser*.

Den erstatning, der i den internationale tjeneste ydes for bortkomne rekommanderede brevforsendelser, sættes op til 40 guldfrancs, hvilket efter den gældende kurs svarer til 98 kr. Den erstatning, der i indlandet ydes i forbindelse med rekommanderede brevforsendelser, foreslås derfor ansat til 100 kr. mod hidtil 75 kr. (for rekommanderede breve).

Ændringerne vil kun få ringe økonomisk betydning.

Til nr. 15.

I betragtning af prisudviklingen siden 1962, hvor det maksimale erstatningsbeløb for almindelige indenlandske pakker blev fastsat til 500 kr., foreslås beløbet forhøjet til 750 kr.

Spørgsmålet om forhøjelse af dette beløb blev i 1969 rejst over for generaldirektoratet af Erhvervenes Trafikudvalg. Efter en drøftelse blev der givet udvalget tilsagn om, at spørgsmålet ville blive taget op til overvejelse ved en kommende ændring af postloven.

Merudgiften ved ændringen er ikke af større økonomisk betydning og skønnes i hvert fald ikke at ville overstige 300.000 kr. årlig.

Til nr. 16.

Den maksimale erstatning for forsinkelse af il- og ekspresforsendelser, der har været 75 kr. siden 1962, foreslås i betragtning af prisudviklingen forhøjet til 100 kr.

Ændringen er uden økonomisk betydning.

Til nr. 17.

Redaktionel ændring. Benævnelsen „postgirokonto“ i stedet for „postkonto“ har været anvendt siden 1. januar 1968.

I venstre spalte er opført de i lovforslagets § 1 nævnte bestemmelser¹⁾ i den nugældende formulering, medens de foreslåede ændringer er opført i højre spalte.

Gældende formulering.

a. Brevforsendelser, hvortil henregnes breve, brevkort, tryksager, vareprøver og blandede forsendelser (tryksager og vareprøver under fællesomslag), når de er forsynet med adresse. Breve, tryksager og blandede forsendelser må ikke veje over 1 kg og vareprøver ikke over 500 g, hvilket ligeledes gælder indholdet af vareprøver i en blandet forsendelse; tryksager, der udelukkende indeholder reliefskrift eller punktskrift til brug for blinde, eller det særlige papir, der anvendes til sådan skrift, må dog veje indtil 7 kg.

d. Breve og pakker med angiven værdi, når de er forsynede med adresse. Værdiangivelsen må ikke overstige indholdets virkelige værdi, men det er ikke nødvendigt at angive den fulde værdi af indholdet, medmindre dette ved indleveringen begæres eftertalt.

§ 2. Postvæsenet er bemyndiget til at overtage andre med dets virksomhed forenede forretninger, såsom besørgelse af forretningspapirer som en særlig forsendelsesart, postgiro, bekræftelse af indholdet af postforsendelser, forsikring af postforsendelser ud over den angivne værdi, udstedelse af postkreditiver og identitetskort, omdeling af postforsendelser, som ikke er forsynet med adresse, befordring af rejsende og gods og bestyrelse af færgesteder. De nærmere bestemmelser, herunder taksterne, fastsættes af ministeren for offentlige arbejder.

§ 4. Postbesørgelsen omfatter dels befordring af forsendelser mellem posthusene, dels omdeling af forsendelser samt brevforsendelsers indsamling ved brevkasser. Ministeren for offentlige arbejder er bemyndiget til at fastsætte visse begrænsninger med

Forslaget.

1. § 1 a. affattes således:

„a. Brevforsendelser, hvortil henregnes breve, postkort, tryksager og blindeforsendelser, når de er forsynet med adresse. Breve og tryksager må ikke veje over 1 kg., og blindeforsendelser må ikke veje over 7 kg.“

3. I § 1.d. sættes punktum efter „indholdet“ i linie 5, og resten af stykket udgår.

4. § 2 affattes således:

„§ 2. Postvæsenet er bemyndiget til at overtage andre med dets virksomhed forenede forretninger, såsom postgiro, forsikring af postforsendelser ud over den angivne værdi, udstedelse af postkreditiver og identitetskort, omdeling af postforsendelser, som ikke er forsynet med adresse, befordring af rejsende og gods og bestyrelse af færgesteder. De nærmere bestemmelser, herunder taksterne, fastsættes af ministeren for offentlige arbejder.“

5. § 4 affattes således:

„§ 4 a. Postbesørgelsen omfatter dels befordring af forsendelser mellem posthusene, dels omdeling af forsendelser samt brevforsendelsers indsamling ved brevkasser.“

¹⁾ Bestemmelser, hvori der i det væsentlige kun foretages ændringer af redaktionel karakter, eller hvori der kun foretages ændringer vedrørende terminologien, er ikke medtaget.

Gældende formulering.

hensyn til omdelingen i landdistriktet samt til i øvrigt at give de nærmere regler for postbesørgelsens omfang og udførelse.

I. a. For frankerede brevforsendelser:

1. Breve:	øre
Af vægt 20 g og derunder.....	60
- — over 20 g og indtil 250 g....	80
- — — 250 g - — 1 kg.....	200
2. Enkelte brevkort.....	50
3. Brevkort med betalt svar.....	100
4. Tryksager:	
Af vægt 50 g og derunder.....	30
- — over 50 g og indtil 250 g....	50
- — — 250 g - — 1 kg.....	150

Forslaget.

b. Ministeren for offentlige arbejder er bemyndiget til

1. at fastsætte bestemmelser om opstilling af husbrevkasseanlæg i stueetagen i nybygninger med flere end tre afleveringssteder (husstande, kontorer m. v.) i hver opgang,
 2. at fastsætte bestemmelser om opstilling af brevkasser (bestemt for aflevering af brevpost m. v.) ved indgangen til den enkelte parcel ved nyopførte villaer og rækkehuse,
 3. at fastsætte bestemmelser om opstilling af centralt placerede brevkasseanlæg i fritidshusområder med nyopførte fritidshuse, samt om opstilling af brevkasser ved indgangen til den enkelte parcel med nyopført fritidshus,
 4. at fastsætte visse begrænsninger med hensyn til omdelingen i landdistriktet,
- samt til i øvrigt at give de nærmere regler for postbesørgelsens omfang og udførelse.

c. I forskrifter, der udfærdiges i henhold til litra b, nr. 1-3, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Ministeren kan endvidere i de forskrifter, der er udfærdiget i henhold til litra b, nr. 2 og 3, undtage husstande, som ikke opfylder bestemmelserne om opstilling af brevkasser ved parcens indgang, fra den direkte omdeling af post.

7. § 15.I.a. affattes således:

„I. a. For frankerede brevforsendelser:

1. Breve:	øre
Af vægt 20 g og derunder.....	60
- - over 20 g og indtil 100 g..	80
- - - 100 g - - 250 g..	120
- - - 250 g - - 500 g..	200
- - - 500 g - - 1 kg ..	300
2. Postkort.....	50
3. Tryksager:	
Af vægt 20 g og derunder.....	30
- - over 20 g og indtil 100 g..	50
- - - 100 g - - 250 g..	80
- - - 250 g - - 500 g..	150
- - - 500 g - - 1 kg ..	200

Gældende formulering.

For tryksager af vægt 7 kg og derunder, der udelukkende indeholder reliefskrift eller punktskrift til brug for blinde, fastsættes taksten af ministeren for offentlige arbejder.

5. Vareprøver: øre

Af vægt 50 g og derunder 30

- — over 50 g og indtil 250 g 50

- — — 250 g — 500 g 150

6. Blandede forsendelser:

Som for tryksager.

(§ 15, I.c., stk. 2)

Ufrankerede eller delvis frankerede tryksager, vareprøver eller blandede forsendelser modtages ikke til postbesørgelse.

§ 16.a. Forsendelser, som i postvæsenets eller andre anliggender i henhold til de gældende internationale konventioner og overenskomster nyder fri befordring i den internationale postforbindelse, skal heller ikke frigøres for den indenrigske befordringsstrækningens vedkommende. Endvidere er besørgelsen af forsendelser i tjenstligt anliggende mellem de danske postale myndigheder samt af forsendelser fra postgirokontolet til postkontohaverø portofri, hvorhos ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte portonedsettelse eller portofrihed for breve til postgirokontolet samt portofrihed for blindetryksager.

g. Indehavere af dertil egnede detailforretninger, der ønsker at have udsalg i stykkevis af de almindeligst anvendte frigørelsesmidler og forpligter sig til for et vist længere tidsrum at have disse til salg for publikum i hele den tid, hvori forretningen er åben, modtager ved køb på een gang af 100 stk. frimærker til samme værdi eller af 25 stk. brevkort m. v. til samme værdi til sådant videresalg en af ministeren for offentlige arbejder fastsat rabat, der dog ikke må overstige 3 pct. af frimærkernes pålydende værdi.

De nærmere bestemmelser fastsættes af ministeren for offentlige arbejder.

Forslaget.

4. For blindeforsendelser fastsættes taksten af ministeren for offentlige arbejder.

5. Ministeren for offentlige arbejder er bemyndiget til for breve og tryksager af første vægtsats at fastsætte en særlig porto, såfremt forsendelserne ikke opfylder nærmere af ministeren fastsatte bestemmelser for postale normalforsendelser. Den særlige porto må dog ikke overstige portoen for en tilsvarende forsendelse af anden vægtsats."

8. § 15, I.c., stk. 2, affattes således:

„Ufrankerede eller delvis frankerede tryksager modtages ikke til postbesørgelse.“

12. § 16.a. affattes således:

„16.a. Forsendelser, som i henhold til de gældende internationale konventioner og overenskomster besørges portofrit i den internationale posttjeneste, besørges også portofrit i den indenrigske posttjeneste. Endvidere kan besørgelsen af forsendelser i tjenstligt anliggende til, fra eller mellem postale myndigheder efter ministeren for offentlige arbejders bestemmelse ske portofrit, og ministeren kan fastsætte portofrihed for blindeforsendelser.“

13. § 19.g. affattes således:

„g. Indehavere af dertil egnede detailforretninger, der ønsker at have udsalg i stykkevis af de almindeligst anvendte frigørelsesmidler og forpligter sig til for et vist længere tidsrum at have disse til salg for publikum i hele den tid, hvori forretningen er åben, modtager ved køb af frimærker i hele ark eller postkort i hele bundter til sådant videresalg en af ministeren for offentlige arbejder fastsat rabat, der dog ikke må overstige 3 pct. af frimærkernes pålydende værdi.

De nærmere bestemmelser fastsættes af ministeren for offentlige arbejder.“

Gældende formulering.

§ 22.a. Er et anbefalet brev bortkommet, medens forsendelsen var i postvæsenets væрге, ydes en godtgørelse af 75 kr. Er forsendelsen, medens den var i postvæsenets væрге, blevet beskadiget, eller er indholdet helt eller delvis gået tabt, erstatter postvæsenet, når nærmere af poststyrelsen fastsatte betingelser foreligger, skaden, dog ikke ud over 75 kr. For anbefalede pakker gives erstatning som nævnt under c.

b. Er en almindelig pakkeforsendelse bortkommet eller beskadiget eller indholdet helt eller delvis gået tabt, medens forsendelsen var i postvæsenets væрге, erstatter postvæsenet skaden, dog ikke ud over 500 kr.

For rede penge, kostbarheder o. l., der sendes i almindelige pakkeforsendelser, ydes ikke erstatning. Ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler herfor.

f. Forsinkes en ekspresforsendelse eller en ilforsendelse ved forsømmelse fra postvæsenets side mere end 6 timer, ydes erstatning for det derved forvoldte tab, dog ikke udover 75 kr.

I øvrigt yder postvæsenet ingen erstatning for forsinkelser; dog ydes efter reglerne under b. og c. erstatning for indholdsbeskadigelse af pakkeforsendelser, der bevislig skyldes forsinket befordring, når denne ikke hidrører fra snefald, ishindringer eller andre forhold, som ikke kan tilregnes postvæsenet.

Forslaget.

14. § 22.a. affattes således:

„§ 22.a. Er en rekommanderet brevfor- sendelse bortkommet, medens forsendelsen var i postvæsenets væрге, ydes en godtgørelse af 100 kr. Er forsendelsen, medens den var i postvæsenets væрге, blevet beskadiget, eller er indholdet helt eller delvis gået tabt, erstatter postvæsenet, når nærmere af poststyrelsen fastsatte betingelser foreligger, skaden, dog ikke ud over 100 kr. For rekommanderede pakker gives erstatning som nævnt under c.“

15. I § 22.b., stk. 1, ændres „500 kr.“ til „750 kr.“

16. I § 22.f., stk. 1, ændres „75 kr.“ til „100 kr.“